

Φ.Ο.Μ.Ι.Σ.

embargo 18:00

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Εισήγηση του Υπουργού Βιομηχανίας και Εμπορίου, Κ.Σημίτη,
στο Συνέδριο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Αθήνα,
11-13.4.94.

Κυρίες και Κύριοι,

Θα ήθελα πρώτα να καλωσορίσω τους ξένους επισκέπτες στη χώρα μας και να ευχηθώ η διαμονή τους εδώ να είναι τόσο παραγωγική όσο και ευχάριστη.

Θέλω κατόπιν να συγχαρώ την Ευρωπαϊκή Επιτροπή τόσο για τις νομοθετικές πρωτοβουλίες της σχετικά με την προστασία της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας όσο και για την απόφαση να διοργανώσει στην Αθήνα ένα Συνέδριο, τόσο υψηλού επιπέδου, για τα θέματα αυτά.

Θέλω ακόμη να εκφράσω την ικανοποίησή μου για την μεγάλη συμμετοχή, τόσο ελληνική όσο και ξένη, η οποία δείχνει το αυξανόμενο ενδιαφέρον για την Πνευματική και Βιομηχανική Ιδιοκτησία, που με τη διεθνοποίηση των οικονομικών σχέσεων και την επέκταση των νέων τεχνολογιών αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία.

Όπως γνωρίζετε, οι νομοθετικές ρυθμίσεις σε κάθε χώρα είναι αποτέλεσμα, αφενός συγκεκριμένων κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών και αναγκών και αφετέρου των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις διεθνείς συμφωνίες και συμβάσεις.

Επί μακράν σειράν ετών και μέχρι τα μέσα της δεκαετίας του 1980, η Ελληνική πραγματικότητα στον τομέα της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας εκφραζόταν μέσω νομοθετημάτων που χρονολογούνται από τις πρώτες δεκαετίες του αιώνα που ζούμε. Τα νομοθετήματα αυτά, καθόλα αξιόλογα για την εποχή κατά την οποία νομοθετήθηκαν, είχαν από πολλού παύσει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της σύγχρονης αγοράς, αντανάκλουν δε την έντονη εσωστρέφεια της Ελληνικής οικονομίας ως και τον προστατευτισμό αυτής, την ανεπαρκή βιομηχανική ανάπτυξη, αλλά και την εγγενή αδυναμία της στους τομείς της έρευνας και της ανάπτυξης νέων τεχνολογιών.

Κατά τα τελευταία, όμως, χρόνια, κάτω από τις νέες οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, μέσα στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, σήμερα Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και άλλων πολυεθνικών οργανισμών, παρατηρείται μία σημαντική πρόοδος σε όλους τους τομείς της Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.

Για μέν την Πνευματική Ιδιοκτησία θα ομιλήσει ο αρμόδιος Υπουργός κ. Μικρούτσικος. Εγώ θα περιοριστώ σε μία σύντομη αναφορά στις ελληνικές νομοθετικές πρωτοβουλίες των τελευταίων ετών στον τομέα της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, ως και στην συμβολή της χώρας μου στην προώθηση των Ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών στα πλαίσια της άσκησης της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά το τρέχον εξάμηνο.

Ι. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Α. Εμπορικά και βιομηχανικά σήματα

Όσον αφορά τα εμπορικά και βιομηχανικά σήματα θα πρέπει κατ'αρχάς να σας αναφέρω ότι ο βασικός Νόμος για τα σήματα ο Ν. 1998, ισχύει απο το 1939. Έχει βέβαια υποστεί αρκετές τροποποιήσεις, οι κυριότερες των οποίων είναι με τον Ν. 3205 του 1955, ως και πρόσφατα με το Π.Δ. 317 του 1992, με το οποίο ενσωματώθηκαν στην Ελληνική έννομη τάξη οι διατάξεις της Πρώτης Οδηγίας του Συμβουλίου (89/104/ΕΟΚ) για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών-μελών περί σημάτων.

Η σημαντικότερη, αλλά και πιο χαρακτηριστική αλλαγή που επήλθε με την ανωτέρω Οδηγία ήταν η προστασία των σημάτων υπηρεσιών, που αποτελούσε ένα μεγάλο κενό της υφιστάμενης νομοθεσίας, λαμβανομένης πάντοτε υπόψη της μεγάλης ανάπτυξης των Υπηρεσιών τα τελευταία χρόνια και της σημαντικότητας συμβολής τους στην Εθνική Οικονομία.

Θα πρέπει, επίσης, να γίνει αναφορά στην προστασία των ηχητικών σημάτων, στην ενδυνάμωση της προστασίας των σημάτων φήμης, στην αύξηση της προθεσμίας διαγραφής σήματος λόγω μη χρήσεως αυτού και, τέλος, στη δυνατότητα καταχώρησης ως συλλογικών σημάτων, τοπωνυμιών ή γεωγραφικών ενδείξεων.

Πλήν όμως, και παρά τις αλλαγές που επέφερε η προαναφερθείσα Οδηγία, ο απαρχαιωμένος Νόμος για τα σήματα του 1939 έχρηζε και άλλων ριζικότερων αλλαγών προκειμένου να μπορέσει να ανταποκριθεί στις σύγχρονες συναλλακτικές ανάγκες.

Σήμερα είμαι στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσω ότι ένα νέο και σύγχρονο σχέδιο νόμου για τα σήματα ευρίσκεται στο τελευταίο στάδιο της επεξεργασίας του, στόχος μου δε είναι να υποβληθεί στο Κοινοβούλιο προς ψήφιση πριν από τις διακοπές του θέρους.

Επιγραμματικά αναφέρω, ορισμένες από τις πλέον σημαντικές αλλαγές που επέρχονται:

1. Χαλαρώνει ο στενός δεσμός δικαιούχου και σήματος, επιτρεπομένης της συναινέσεως για καταχώρηση παρομοίου σήματος, λαμβανομένων όμως πάντοτε υπόψη τόσο της προστασίας του καταναλωτή, όσο και της ασφάλειας των συναλλαγών.
2. Επιτρέπεται πλέον η ελεύθερη μεταβίβαση του σήματος ανεξαρτήτως της επιχειρήσεως.
3. Η παραχώρηση αδειας χρήσεως δεν εξαρτάται πλέον από τον στενό και ουσιώδη οικονομικό δεσμό μεταξύ δικαιούχου του σήματος και του αδειούχου αυτού.
4. Επιτρέπεται η υποπαραχώρηση αδειας χρήσεως.

5. Συντομεύεται η προθεσμία ασκήσεως τριτανακοπής, παρέχεται η δυνατότητα αντιστροφής του βάρους αποδείξεως της μή κυκλοφορίας των προϊόντων και ρυθμίζονται μιά σειρά απο άλλα δικονομικά ζητήματα που στοχεύουν στην καλύτερη καταχώρηση και προστασία των σημάτων χωρίς όμως να παραβλάπτεται η ορθή δικανική κρίση και η ασφάλεια των συναλλαγών.

Στο διεθνές επίπεδο, η χώρα μας υπέγραψε το 1989 το Πρωτόκολλο σχετικά με τον Διακανονισμό της Μαδρίτης για τη διεθνή καταχώρηση των σημάτων, χωρίς όμως μέχρι σήμερα να το έχει κυρώσει. Εξάλλου το Πρωτόκολλο της Μαδρίτης δεν έχει τεθεί ακόμη σε ισχύ.

Πρόθεσή μας επίσης είναι η προσχώρηση στον Διακανονισμό της Νίκαιας σχετικά με τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και υπηρεσιών για τον σκοπό καταχώρησης των σημάτων.

B. Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Η προστασία της εφεύρεσης στην Ελλάδα βασίζεται στον σχετικά νέο νόμο 1733 του 1987 "για την μεταφορά τεχνολογίας, τις εφευρέσεις και την τεχνολογική καινοτομία".

Ο νόμος αυτός που αντικατέστησε τον απηρχαιωμένο Ν. 2527/1920, έχει σαν στόχο να προάγει την τεχνική καινοτομία ως βασικό παράγοντα οικονομικής ανάπτυξης, να ενθαρρύνει την εφευρετική δραστηριότητα μέσω της επιβράβευσης των εφευρετών και το κυριότερο να εξασφαλίσει τις πολυδάπανες επενδύσεις για έρευνα και ανάπτυξη.

Η διοικητική μονάδα στην οποία στηρίζεται το σύστημα προστασίας των εφευρέσεων στην Ελλάδα είναι ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Ο.Β.Ι.), που έχει μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου που τελεί υπο την εποπτεία του Υπουργείου Βιομηχανίας, Ερευνας και Τεχνολογίας. Το κράτος του έχει παραχωρήσει δημόσια εξουσία, γι' αυτό εκδίδει διοικητικές πράξεις.

Ο Ν. 1733/87 εισήγαγε στην Ελλάδα και τον θεσμό των πιστοποιητικών υποδειγμάτων χρησιμότητας, τα οποία παρέχουν 7χρονη προστασία στον δικαιούχο τους, αποκτώνται με εύκολη διαδικασία και μικρό κόστος και έχουν αποδειχθεί μία πολύ καλή λύση για την προστασία των λεγομένων "μικρών εφευρέσεων". Τέλος, ο ανωτέρω νόμος περιέχει ρυθμίσεις σχετικά με τις συμβάσεις μεταφοράς τεχνολογίας, την καταχώρηση των οποίων αναλαμβάνει ο Ο.Β.Ι. στα ειδικά απόρρητα μητρώα που διαθέτει.

Στο διεθνές επίπεδο έχουν συντελεσθεί τα τελευταία χρόνια σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της κυρώσεως σημαντικών διεθνών συμβάσεων στον τομέα των Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας.

Εκτός απο τη Σύμβαση για την χορήγηση ευρωπαϊκών διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας του 1973 (Σύμβαση του Μονάχου) που κυρώθηκε με τον Ν. 1607/1986, το 1990 κυρώθηκε με τον Ν. 1883 η Σύμβαση για τη συνθήκη συνεργασίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, γνωστής ως P.C.T. Το 1992 κυρώθηκε απο την χώρα μας με τον Ν. 2029 η Συμφωνία για τα κοινοτικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας του 1989 (Σύμβαση του Λουξεμβούργου), η οποία ως γνωστόν δεν ισχύει ακόμη. Τέλος, το 1993 με τον Ν. 2128 κυρώθηκε και ισχύει και για την χώρα μας η Συνθήκη της Βουδαπέστης για την διεθνή αναγνώριση της κατάθεσης των μικροοργανισμών στα πλαίσια της διαδικασίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

Θα πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι με το Π.Δ. 45/1991 ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 87/54/ΕΟΚ της 16ης Δεκεμβρίου 1986 για την νομική προστασία των τοπογραφιών προϊόντων ημιαγωγών.

Γ. Βιομηχανικά Σχέδια και Υποδείγματα

Όσον αφορά, τέλος, τα βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα, η Ελλάδα είναι δυστυχώς η μόνη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που δεν διαθέτει ειδική νομοθεσία για την καταχώρηση και προστασία των εν λόγω αντικειμένων της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.

Η επιφυλακτικότητα και οι δισταγμοί που είχαν έντονα εκφραστεί τις περασμένες δεκαετίες σχετικά με την αναγκαιότητα νομοθετικής ρύθμισης με ειδικό νόμο των σχεδιασμάτων και υποδειγμάτων έχουν πλέον απο καιρό ξεπεραστεί. Η ανάγκη για την πλήρωση του υπάρχοντος νομοθετικού κενού στον τομέα αυτό είναι πλέον περισσότερο απο επιβεβλημένη.

Για την κάλυψη του υπάρχοντος ανωτέρω νομοθετικού κενού έχει ήδη ετοιμασθεί ολοκληρωμένο σχέδιο νόμου. Η καθυστέρηση της υποβολής του εν λόγω νομοσχεδίου στο Κοινοβούλιο οφείλεται, κατά ένα μέρος, όσο και αν εκ πρώτης όψεως τούτο φαίνεται παράδοξο, στην νομοθετική πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δηλαδή στην Πρόταση Οδηγίας και Κανονισμού για τα σχέδια και υποδείγματα.

Λόγοι σύνεσης επιβάλλουν, υποθέτω, την επ'ολίγον καθυστέρηση έως ότου αποκρυσταλλωθούν οι βασικές διατάξεις, κυρίως της Οδηγίας, ώστε οι ρυθμίσεις του νέου νόμου να είναι απολύτως συμβατές με αυτές του Κοινοτικού Νομοθέτη και να μην χρήζουν τροποποιήσεων, ενδεχομένως σημαντικών, και μάλιστα σε σύντομο χρονικό διάστημα από την υιοθέτησή τους.

Κλείνοντας την σύντομη αναφορά στις νομοθετικές ρυθμίσεις της χώρας μου σε βασικά αντικείμενα της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, θα ήθελα συμπληρωματικά να επισημάνω ότι οι οποιεσδήποτε ρυθμίσεις για την προστασία των αντικειμένων αυτών, όσο καλές και αν είναι, δεν αρκούν από μόνες τους αν δεν συνοδεύονται από σωστούς και αποτελεσματικούς μηχανισμούς εφαρμογής τους. Αναφέρομαι συγκεκριμένα στην ανάγκη εκσυγχρονισμού των αρμοδίων φορέων, τόσο από άποψη προσωπικού, όσο και από άποψη υλικοτεχνικής υποδομής.

Πρέπει να επισημάνω επι του προκειμένου την σημαντική πρόοδο που έχει συντελεσθεί στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, όσο και στην προσπάθεια που καταβάλλεται για την βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό της Υπηρεσίας σημάτων του Υπουργείου Εμπορίου.

II. ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ

Θα ήθελα να κλείσω, Κυρίες και Κύριοι, αυτή τη σύντομη εισήγηση με μία αναφορά στις δραστηριότητες της χώρας μου στα πλαίσια της άσκησης της Προεδρίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όπως ήδη ετόνισε ο εκπρόσωπος της Επιτροπής, κ. Beseler, υπήρξαν πολλές νομοθετικές προτάσεις κατά το 1993 από τις οποίες δύο βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη. Πρώτα η Οδηγία για την νομική προστασία των βιοτεχνολογικών εφευρέσεων, η οποία μετά την επίτευξη κοινής θέσης από το Συμβούλιο κατά τη Βελγική Προεδρία βρίσκεται τώρα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αν το Κοινοβούλιο μπορέσει να γνωμοδοτήσει κατά την τελευταία Σύνοδο πρό των Ευρωεκλογών, δηλαδή τον Μάιο, τότε και ανάλογα με το περιεχόμενο της γνωμοδότησης, το Συμβούλιο της Εσωτερικής Αγοράς τον Ιούνιο, θα πρέπει να αποφασίσει για την συνέχεια που θα δοθεί (υιοθέτηση της Οδηγίας αν εγκρίνει το Κοινοβούλιο, απόφαση για σύσταση Επιτροπής Συνδιαλλαγής, αν το Κοινοβούλιο, είτε δηλώσει πρόθεση να απορρίψει την κοινή θέση, είτε προτείνει τροπολογίες που δεν εγκρίνει το Συμβούλιο). Αν το Κοινοβούλιο δεν προλάβει να γνωμοδοτήσει μέχρι και την τελευταία Σύνοδο, τότε η έγκρισή του θεωρείται δοθείσα και το Συμβούλιο Εσωτερικής Αγοράς τον Ιούνιο θα μπορέσει να υιοθετήσει την Οδηγία.

Υπάρχει έπειτα, η πρόταση της Επιτροπής για Κανονισμό και Οδηγία σχετικά με την νομική προστασία των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων. Η πρόταση αυτή είναι πολύ πρόσφατη και η συζήτηση σε επίπεδο ομάδας εργασίας του Συμβουλίου ξεκίνησε από την Ελληνική Προεδρία τον Μάρτιο. Έχουν προγραμματισθεί μέχρι τον Ιούνιο 4 συνεδριάσεις και πρόθεσή μας είναι να προχωρήσουμε πρώτα με την πρόταση του Κανονισμού, που θεσπίζει και προστατεύει τα Κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα, αφήνοντας την εναρμόνιση των νομοθεσιών μέσω της Οδηγίας για μεταγενέστερο στάδιο.

Ενα τρίτο ζήτημα, το οποίο θα ήθελα να αναφέρω, είναι η Σύμβαση για τις Κοινοτικές Ευρεσιτεχνίες.

Η Σύμβαση αυτή, που συμφωνήθηκε στο Λουξεμβούργο το 1989, έχει μέχρι σήμερα κυρωθεί από 4 Κράτη-Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ των οποίων και την Ελλάδα (επίσης: η Γερμανία, η Γαλλία και η Δανία). Εξή άλλα Κράτη-Μέλη (Βέλγιο, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Ισπανία, Πορτογαλία) βρίσκονται στη διαδικασία της κύρωσης, ενώ δύο (Ην. Βασίλειο, Κάτω Χώρες) φαίνεται ότι αντιμετωπίζουν κάποιες δυσκολίες.

Εχουμε ζητήσει, και ελπίζω ότι θα το επιτρέψουν οι άλλες σοβαρές προτεραιότητες, να περιληφθεί το ζήτημα αυτό στην ημερήσια διάταξη του Συμβουλίου Εσωτερικής Αγοράς του Ιουνίου, ώστε να δούμε πού ακριβώς βρίσκεται η διαδικασία της κύρωσης σε κάθε χώρα και κατά πόσον μπορούν να υπερπηδηθούν τα εμπόδια που απομένουν.

Κυρίες και Κύριοι,

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι πέρα από τις νομοθετικές ρυθμίσεις, σημαντικό ρόλο στην αποτελεσματική προστασία της Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας παίζει η πληροφόρηση και η ανταλλαγή απόψεων, ανάμεσα στους δικαιούχους των δικαιωμάτων Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας, στους ελεύθερους επαγγελματίες που διασφαλίζουν την προστασία των δικαιωμάτων αυτών και, τέλος, στους τελικούς αποδέκτες και χρήστες των δημιουργημάτων της ανθρώπινης διάνοιας. Η αμοιβαία πληροφόρηση συμβάλλει στην κατανόηση και στην εξεύρεση λύσεων που ικανοποιούν πολλές φορές αντιτιθέμενα συμφέροντα. Αυτό ισχύει ολοένα περισσότερο όσο ανοίγουν τα σύνορα, όχι μόνο μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά παγκοσμίως.

Το πρόγραμμα του Συνεδρίου αυτού δείχνει πολύ καθαρά αυτή την πραγματικότητα. Και είμαι βέβαιος ότι τα συμπεράσματα που θα εξαχθούν, θα συμβάλουν θετικά όχι μόνο στην καλύτερη εφαρμογή και βελτίωση της νομοθεσίας, αλλά και στην εξεύρεση λύσεων για τα νέα προβλήματα που δημιουργούν οι τεχνολογικές και οικονομικές εξελίξεις.

Κυρίες και Κύριοι, εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες σας.